

Datatilsynet

Justisdepartementet
v/ Justisminister Odd Einar Dørum
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
2004/11654

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2005/439-7 HPG/-

Dato
04.10.2005

ELEKTRONISK LAGRING AV BIOMETRISK PERSONINFORMASJON - FORSLAG TIL ENDRING I PASSLOVEN

Datatilsynet oversender som anmodet, et notat vedrørende tilsynets synspunkter på innføringen av biometriske pass.

Med hilsen

Georg Apenes (sign)
direktør

Hanne P. Gulbrandsen
seniorrådgiver
(saksbehandler,
telefon 22 39 69 00)

Vedlegg: Notat fra Datatilsynet
Resolusjon fra det 27. internasjonale konferansen for datatilsyns- og
personvernmyndighetene

NOTAT

TIL: Justisdepartementet
FRA: Datatilsynet v/ Georg Apenes
DATO: 03.10.2005
KOPI:
EMNE: Forslag til endringer av passloven – elektronisk lagring av personinformasjon i pass mv. – Endringenes personvernmessige problemer.

Datatilsynet viser til telefon med statssekretær Trond Prytz forhenværende uke (39), hvor det ble anmodet om at Datatilsynet belyser nærmere hva som er problemet med innføringen av biometriske pass sett fra tilsynets ståsted. Slik tilsynet ser det, gjør de samme problemene seg gjeldende nå, som før behandlingen av deler av saken i Stortinget. Forskjellen er at nå har man en lovhjemmel til å innhente og lagre ansiktsbildet i norske borgeres pass, til tross for at det, etter Datatilsynets oppfatning, fortsatt er store sikkerhetsmessige mangler.

Europeiske personvernmyndigheters oppfatning

Representanter for 40 nasjonale personvernmyndigheter fra hele verden, samlet til møte i Montreux i Sveits 16. september i år, krever i en resolusjon "effektive sikkerhetsforanstaltninger som kan settes inn på et tidlig stadium for å fjerne risiko knyttet til bruk av biometri".

Artikkel 29-arbeidsgruppen som møttes i Brussel 30. september, forlanger også i en uttalelse at "effektive sikkerhetstiltak må være implementert på et tidlig stadium". Arbeidsgruppen minner om at EU selv har nedsatt en arbeidsgruppe med oppgave å utarbeide en tilfredsstillende beskyttelses-løsning ("Protection Profile"). Gruppen fremhever også sterkt betydningen av det arbeidet som pågår i det såkalte "BITE"-prosjektet. I prosjektet blir det utredet og lagt til rette for bred, offentlig debatt de etiske og juridiske konsekvensene av å legge inn biometriske elementer i reisedokumenter og ID-kort. På nevnte møte opplyste for øvrig generaldirektør Jonathan Faull fra EU-kommisjonens avdeling for menneskerettigheter, personvern med mer, at forsøk har vist at de tekniske løsningene man hittil har arbeidet med, har vist seg ytterst mangelfulle.

Det norske justisdepartementet synes derfor å være nokså alene om å mene at de nye passene som nå er innført overhodet ikke representerer noen trussel mot legitime personverninteresser.

Tekniske krav utformet av luftfartsorganisasjonen ICAO

Det hevdes at de nye passene blant annet skal oppfylle tekniske krav utformet av Den internasjonale sivile luftfartsorganisasjonen ICAO. Datatilsynet stiller spørsmål ved hvilke tekniske krav dette gjelder. Det som er offentlig kjent i Norge så langt, via blant annet høringsnotatene, har vært "krav" i form av tekniske rapporter. Det gjøres i den forbindelse

oppmerksom på at ICAO ikke har laget omforente krav. ICAO Doc 903 omhandler hovedsakelig maskinlesbare pass. Biometriske pass og bruk av RFID er knapt berørt. ICAOs Doc 903 viser til en liste over ulike standarder. Det gjøres oppmerksom på at enkelte av disse standardene faktisk er innbyrdes motstridende.

Hvorvidt de biometriske dataene skal lagres ubeskyttet i de norske passene eller krypteres, er på dette stadiet uklart. I både EU, USA og Canada anses dette som et svært viktig anliggende og forholdet har blitt heftig debattert. En slik debatt har manglet i Norge.

Sverige har utformet egne krav

I følge svensk politi er det i Sverige utformet egne krav. Svenske myndigheter har altså funnet det nødvendig å utforme egne svenske standarder. Det samme er så langt ikke tilfellet i Norge. Datatilsynet har bedt politiet i Sverige og Datainspektionen i Sverige om å få oversendt Svenske krav. Datatilsynet i Norge og Datainspektionen i Sverige har ennå ikke sett disse kravene.

Passene hevdes å være vanskeligere å misbruke og forfalske

Datatilsynet stiller spørsmål ved hvorledes Norske myndigheter og leverandøren Setec kan forutsi hvilken teknikk som i fremtiden vil brukes ved eventuelle forsøk på misbruk og forfalskning av passene. Til og med i USA innrømmes det at dette p.t. er umulig å verge seg mot.

Fjernavlesning av informasjon lagret i pass

RFID-teknologi for fjernavlesning av lagret informasjon, som for eksempel i biometriske pass, begynner å bli en vanlig benyttet teknologi. Teknologien er effektiv, men fører samtidig med seg en økt personverntrussel ved at avlesningen ikke kan skje skjermet. Det er altså også mulighet for andre enn grensemyndighetene å fjernavlese informasjonen lagret i passene.

Bestemmelser som begrenser adgang til lagring er nasjonale regler

Den sikkerheten de nasjonale reglene om lagring innebærer for beskyttelse av den enkeltes integritet og personvern, kan bli illusorisk dersom andre land ikke innfører tilsvarende regler som begrenser lagringsmulighetene. De biometriske dataene som lagres i passet, skal, i tråd med formålet bak innføringen av slike pass, avleses ved grenseoverganger verden over. At andre land, for eksempel utenfor Europa, ønsker å lagre ansiktsbildet til innreisende også til bruk for andre formål, er svært sannsynlig.

Sentral database

Det fremstår som uklart hvorvidt de biometriske dataene skal inngå som en del av det tradisjonelle passregisteret slik at vi i realiteten får en sentral database inneholdende tilnærmet alle norske borgers biometriske data. En sentral database øker sannsynligheten for misbruk av slike data, herunder bruk av dataene til andre formål enn det de opprinnelig er innhentet for og bruk av dataene som en slags nøkkel for å kunne lese data fra andre registre. Det er bred enighet blant personvernmyndighetene i EØS at slike databaser, både nasjonale og internasjonale, bør forbys.

USAs tidsfrist

Tidsfristen satt av amerikanerne er gjentatte ganger blitt benyttet som begrunnelse for hvorfor det hastet så med den norske gjennomføringen. Etter det Datatilsynet kjenner til, er denne fristen utsatt av amerikanerne slik at den sammenfaller med den interne fristen satt i EU for innføring av biometriske pass for EU-borgere. Fristen satt fra EU er først i slutten av oktober neste år. I utgangspunktet ser det utenfra ut til at man kunne hatt tid til å avvente ICAOs arbeid og arbeidet med innføring av slike pass i andre europeiske land.

Konklusjon

Det er etter Datatilsynets oppfatning uriktig at personvernet er tilfredsstillende ivaretatt ved innføringen av de biometriske pass i Norge. Pressemeldingen fra departementet har ikke klargjort noen av de spørsmålene som reises ovenfor. Datatilsynet stiller derfor spørsmål ved om pressemeldingen innholdsmessig er i samsvar med den tekniske virkeligheten utstedelsen av de biometriske passene i dag må forholde seg til.